

INSTYTUT TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO
MOTOR TRANSPORT INSTITUTE

**KONFERENCJA NAUKOWO-TECHNICZNA
MIASTO I TRANSPORT 2008
Politechnika Warszawska
11 grudnia 2008 roku**

**Rola edukacji
w kontekście działań brd**

Maria Dąbrowska-Loranc

**Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
Instytut Transportu Samochodowego**

Obchody II Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

13 listopad, Paryż 2008

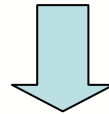
**„Bezpieczne Drogi
w naszych miastach”**

Europejski Dzień BRD

13 października 2008

Przesłanie

Komisja Europejska jako główny organizator Dnia

- **Bezpieczeństwo drogowe to problem globalny**
- **Każdy uczestnik ruchu drogowego, bez względu na środek lokomocji, którym się porusza powinien zachowywać się w sposób nie zagrażający zdrowiu i bezpieczeństwu własnemu i innych uczestników ruchu. Wszyscy powinni świadomie i odpowiedzialnie zachowywać się na drodze.**

Europejski Dzień BRD
Paryż - Grand Arche

KONFERENCJA
600 delegatów.

Trzy sesje panelowe:

- Bezpieczne drogi w naszych miastach w opinii niechronionych uczestników ruchu.
- Co zrobić, aby poprawić bezpieczeństwo drogowe w naszych miastach?
- Jak zmienić postawy i zachowania Europejczyków w odniesieniu do zagadnień bezpieczeństwa ruchu drogowego – w celu wychowania odpowiedzialnego uczestnika ruchu i świadomego zagrożeń obywatela Europy?

Antonio Tajani
- V-ce przewodniczący
Komisji Europejskiej,
Komisarz ds. Transportu
otwierający konferencję

Izabelle Kardacz
– przewodnicząca
Sekcji Bezpieczeństwa
Ruchu Drogowego Komisji Europejskiej

Burmistrzowie wielu miast europejskich
opowiadali o działaniach podejmowanych
na rzecz poprawy brd w swoim regionie

Działania prowadzone na rzecz brd

Zasada 3E:

- **Edukacja**
- **Prawo i Nadzór**
- **Inżynieria**

Edukacja w zakresie brd

**stanowi celową działalność społeczną
mającą na celu ukształtowanie odpowiednich
motywacji etycznych, postaw społecznych
oraz**

**pożądanych zachowań na drogach,
będących integralnym składnikiem ogólnej
kultury współczesnego społeczeństwa**

Edukacja komunikacyjna obywateli – europejski wymiar edukacji

CELE:

- **wdrażanie do poszanowania i przestrzegania prawa (respekt)**
- **wdrażanie do respektowania potrzeb innych uczestników ruchu (partnerstwo + respekt)**
- **kształtowanie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i radzenia sobie z nimi**
- **motywowanie do odpowiedzialnych i bezpiecznych zachowań**

Edukacja w zakresie brd

- **edukacja komunikacyjna dzieci i młodzieży**
- **szkolenie kierowców**
- **komunikacja ze społeczeństwem**

„ Edukacja komunikacyjna dzieci i młodzieży to inwestycja na przyszłość, to przygotowanie przyszłego dorosłego do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, jak również świadomego obywatela, który będzie czynnie wpływać na poprawę jakości życia całego społeczeństwa.”

Bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym to:

- **unikanie** zagrożeń,
- **respektowanie** potrzeb i praw innych jego uczestników,
- **zmiana** swojego zachowania, stosowanie do ról pełnionych na drogach (pieszy, kierowca, pasażer),
- **ograniczenie** nawet kosztem swojej niewygody.

Warunki skutecznej edukacji

- edukacja dzieci w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego musi bazować na wynikach badań naukowych,
- edukacja w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego musi być prowadzona prawidłowo od pierwszych dni życia dziecka, bo bardzo trudno jest wpływać na zmianę zachowań w późniejszych latach,
- dzieci i młodzież powinny czynnie włączać się w tworzenie i realizację programów i kampanii na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego
- ewaluacja.

WYCHOWANIE KOMUNIKACYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY W POLSCE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej:

cele, zadania, osiągnięcia, treści

PRZEDSZKOLE – nauczanie początkowe

SZKOŁA PODSTAWOWA - technika

GIMNAZJUM - technika

USTAWA

Prawo o ruchu drogowym:

Karta rowerowa

Karta motorowerowa

SZKOŁA PODSTAWOWA

GIMNAZJUM

**Przeprowadzanie egzaminu
i wydawanie dokumentów**

Realizatorzy edukacji komunikacyjnej dzieci i młodzieży

- rodzice
- szkoła

- policja
- instytucje państwowe
- organizacje pozarządowe
- organizacje młodzieżowe
- media

Socjalizacja dzieci w wieku przedszkolnym oraz klas I-II następuje głównie w rodzinie natomiast dla dzieci starszych coraz większą rolę odgrywają grupa rówieśnicza, szkoła i nauczyciele, organizacje społeczne.

WYCHOWANIE KOMUNIKACYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY W UNII EUROPEJSKIEJ

ROSE 25

Inventory and compiling of a European Good Practice Guide
on Road safety education targeted at young people

Zamawiany Projekt Komisji Europejskiej

Dobre praktyki w edukacji dzieci i młodzieży w zakresie
bezpieczeństwa ruchu drogowego

ROSE 25

Czas realizacji: 2004-2005

Cele projektu ROSE 25

- zebranie informacji o realizacji działań z zakresu wychowania komunikacyjnego podejmowanych w poszczególnych krajach
- wybór najlepszych praktyk edukacyjnych
- sporządzenie europejskiego poradnika zawierającego opis najlepszych z tych działań
- przedstawienie wytycznych odnośnie skutecznych praktyk wychowania komunikacyjnego w UE

ROSE 25

Przykłady dobrych praktyk

Holandia

Wychowanie komunikacyjne

- edukacja brd obowiązkowa w szkołach
- programy nauczania opracowywane lokalnie
- współpraca z rodzicami (przedstawiciel rady rodziców ds. brd)
- współpraca z władzami lokalnymi, stowarzyszeniami

Bezpieczny przystanek

Bezpieczeństwo przy szkole

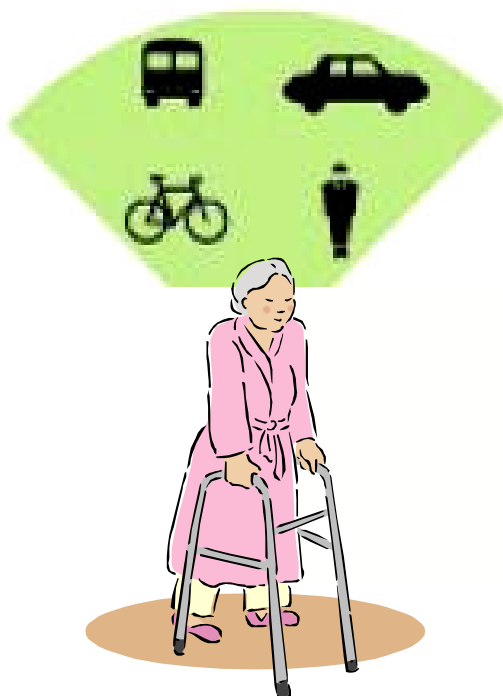

Dziecko to nie mały dorosły

Widzenie

Pole widzenia

dorośli - 180°

dziecko (do 8 lat) - 70°

Dziecko to nie mały dorosły

Widzenie cd.

- dziecko widzi kontrastami,
- potrzebuje 3-4 sekund by odróżnić samochód stojący od jadącego powoli,
- postrzega ulicę w sposób statyczny,
- myli wielkość i odległość,
- myli „widzieć” i „być widzianym”,
- nie uświadamia sobie złudzeń optycznych,
- pole widzenia dziecka mieści się na wysokości ok. 1 metra nad ziemią.

Dziecko to nie mały dorosły

Zależność przyczynowo-skutkowa

- dziecko nie rozumie dobrze zależności pomiędzy przyczyną i skutkiem
- nie wie jak zmieni się sytuacja na drodze

Dziecko to nie mały dorosły

Odległość - czas - prędkość

- dziecko ma trudności z oceną odległości,
- nie ma poczucia czasu,
- nie potrafi dobrze ocenić prędkości (stosunek odległości i czasu).

Dziecko to nie mały dorosły

Zdolność syntezy

- dziecko nie potrafi myśleć o kilku rzeczach równocześnie i równocześnie na nie reagować.

Zasady obowiązujące w ruchu drogowym są wymyślane przez dorosłych i dla dorosłych.

Dziecko to nie mały dorosły

Fałszywe wyobrażenia

- ulica to teren do zabawy,
- samochód to przyjazny przedmiot,
- na przejściu dla pieszych nie może się stać nic złego.

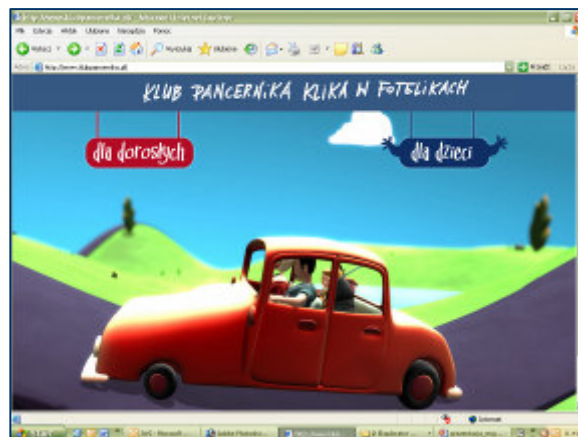
KAMPANIA KLUB PANCERNIKA KLIKA W FOTELIKACH

Kampania w Polsce

KLUB PANCERNIKA KLIKA W FOTELIKACH - produkty kampanii

- gadżet pancernik
- spot TV
- spot radio
- spot kino
- piosenka
- billboardy
- plakaty, naklejki
- gry, konkursy
- witryna internetowa
 - ✓ materiały dla dzieci
 - ✓ materiały dla dorosłych
 - ✓ materiały dla nauczycieli

www.klubpancernika.pl

KLUB PANCERNIKA

- Stał się stałym elementem wychowania komunikacyjnego w szkołach i przedszkolach
- **Dzieci akceptują pancernika**
- **Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach z Klubu Pancernika**
- **Zajęcia w ramach Klubu Pancernika angażują również rodziców**
- **Klub Pancernika może być wykorzystywany do prowadzenia działań edukacyjnych bezpieczeństwa ruchu drogowego w zakresie dowolnych problemów również związanych z drogownictwem**

KLUB PANCERNIKA **bezpieczne drogi**

- Współpraca w ramach kampanii organizowanych przez zarządców dróg
- **Popularyzacja rozwiązań drogowych**
- **Dyskusje na temat:**
 - Skutecznych rozwiązań drogowych
 - Zachowań na drodze w określonych sytuacjach drogowych
- **Ocena infrastruktury wokół szkół**
- Budowanie poparcia dla planów inwestycji drogowych
- **Angażowanie rodziców**

Edukacja na rzecz BRD, aby była skuteczna musi

- mieć charakter długofalowy
- odbywać się przy współpracy wielu środowisk - szkół, rodziców, władz lokalnych, policji, urzędników BRD itd.
- mieć charakter praktyczny i odbywać się w rzeczywistym ruchu drogowym
- mieć charakter prewencyjny
- być poddawana ewaluacji

Dziękuję za uwagę

INSTYTUT TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO
Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
Ul. Jagiellonska 80
03-301 Warszawa
www.its.home.pl

mgr Ida Leśnikowska-Matusiak
mgr inż. Maria Dąbrowska-Loranc

WYCHOWANIE KOMUNIKACYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY

PORADNIK
DYDAKTYCZNY

FUNDACJA ZAPOBIEGANIE

WYPADKOM DROGOWYM

Zawartość broszury

- wiedza naukowa,
- konspekty zajęć i praktyczne wskazówki,
- przykłady dobrej praktyki.